

NÁRODNÝ TRUST

Aleje a stromoradia – ich plánovanie, obnova a údržba

Odborný seminár organizovaný pri príležitosti VIII. ročníka Víkendu otvorených parkov a záhrad

10. jún 2016, Univerzitná knižnica v Bratislave

Cieľom podujatia je prezentovať najnovšie poznatky v starostlivosti o stromoradia, vydarené projekty obnovy alejí i stromoradií či iné dobré a nasledovaniahodné príklady z praxe.

Zároveň je našim cieľom aj pokus o hľadanie odpovedí na aktuálne otázky týkajúce sa danej témy či hľadanie spoločných riešení.

Aleje a stromoradia sú zámerne komponovanou lineárnou priestorovou formáciou, ktorá sa skladá zo živých organizmov stromov usporiadaných v rade za sebou. Ich dôležité funkcie a hodnoty v krajine i v sídlach boli známe už v minulosti a veríme, že i v dnešných dňoch tomu nie je inak i napriek mnohým problémom, s ktorými sa bežne stretávame pri ich plánovaní, obnove či údržbe.

Lipová alej v Liptovskom Hrádku
foto: Ing. Jana Šebová

Aleje a stromoradia – ich plánovanie, obnova a údržba

Odborný seminár

10. jún 2016, Univerzitná knižnica v Bratislave

Víkend otvorených parkov a záhrad 2016

NÁRODNÝ TRUST

Program:

Registrácia účastníkov (8:30 - 9:00)

**Otvorenie seminára a privítanie účastníkov
(9:00 - 9:10)**

A. Historické aleje a stromoradia ako súčasť historického prostredia krajiny (9:10 - 10:20)

1. Ing. Miriam Heinrichová, PhD., FA STU v Bratislave: *Historické stromoradia Horného Turca*
2. Ing. Dagmar Hawerlandová, Autorizovaný krajinný architekt, Brno: *Návrat historické aleje hrad Veveří-Nové Dvory*
3. Ing. Ladislav Bíro, SAŽP: *Historické aleje ako súčasť krajiny*

**Prestávka
(10:20 -10:35)**

B. Problematika a špecifiká obnovy a údržby stromoradií v sídlach a pri cestách (10:35 -12:00)

4. Ing. Milan Beutelhauser, Plantago s.r.o.: *Sortiment vhodných druhov do stromoradií, príprava miesta na výsadbu, výsadba, po-výsadbová starostlivosť*
5. Ing. Jaroslav Kolařík, PhD.; Safe Trees ČR: *Projekt managementu doprovodné zeleně komunikací na portále www.stromypodkontrolou.cz*
6. Mgr. Andrej Kovarik, Regionálna správa ochrany prírody a krajiny: *Problematika invázných druhov a ich vzťah k stromoradiam*

Diskusia k do obedným prednáškam

**Prestávka na obed
(12:00 -13:00)**

C. Budúcnosť alejí a stromoradií (v sídlach, krajine, popri cestách) – praktické rady, poznatky a skúsenosti zo Slovenska a Čiech (13:00 -15:00)

7. prof. Ing. Viera Paganová, PhD., Katedra biotechniky zelene, FZKI SPU Nitra: *Mikroklimatické vlastnosti drevinových vegetačných prvkov v sídlach a možnosti ich využitia pri adaptačných opatreniach na zmenu klímy*
8. Ing. Jaroslav Kolařík, PhD., Safe Trees ČR: *Arboristické standardy jako nástroj pro zvýšení kvality péče o dřeviny*
9. Ing. Tatiana Kratochvílová, MČ Karlova Ves: *Cesty a stromoradia*
10. Ing. Zuzana Hudeková, PhD., Magistrát hl. mesta SR Bratislavy: *Problematika a špecifiká obnovy a údržby stromoradií v sídlach v súčasnosti na príklade Bratislavy*

Diskusia k po obedným prednáškam

D. Zhrnutie poznatkov a návrhy opatrení (15:00 – 15:30)

Aleje a stromoradia – ich plánovanie, obnova a údržba

Odborný seminár

10. jún 2016, Univerzitná knižnica v Bratislave

Víkend otvorených parkov a záhrad 2016

NÁRODNÝ TRUST

VÍKEND
OTVORENÝCH
PARKOV A ZÁHRAD

Počas prednášok a diskusií sa budeme spoločne snažiť hľadať odpovede na nasledujúce otázky:

ALEJE A STROMORADIA V SÍDLACH

1. Sú estetické, hospodárske, orientačné či bezpečnostné dôvody vysádzania stromoradií v sídlach relevantné aj v dnešnej dobe? Aké nové a dôležité funkcie a úlohy by mali zohrávať aleje a stromoradia v sídlach v dnešných časoch, v časoch globálnych klimatických zmien ?
2. Ako na výsadbu, obnovu a údržbu stromoradií v sídlach vplyva súčasná a novo navrhovaná legislatíva ?
3. Aké sú priestorové a fyziologické nároky stromoradií a ako súperia s priestorovými nárokmi na verejný priestor s inými funkciami a mestskými javmi – doprava, inžinierske siete či potrebou slnečného svitu ?
4. Aké druhy drevín sú vhodné pri dnešnom zakladaní alejí a stromoradií v urbanizovanom prostredí? Aké sú obľúbené druhy stromov využívané pri dnešnej obnove a zakladaní stromoradií ? Aké sú najnovšie trendy v tejto oblasti ?
5. Aká je úloha jednotlivých subjektov venujúcich sa problematike plánovania, obnovy a údržby stromoradií na Slovensku ? Konkrétne skúsenosti so spoluprácou s CSO (cestným správnym orgánom), ktorý povoľuje výsadbu aj výrub, o ich dôvodoch nepovoľovania výsadiieb (napr. opad listov). Aké sú skúsenosti s dopravným inšpektorátom, dopravným podnikom, ktorý sa k výsadbám tiež vyjadruje – zadefinovanie sporných bodov, ktoré bránia výsadbe alejových stromov v cestnej zeleni.
6. Sú najčastejšie dôvody výrubu stromoradií (rozširovanie ciest, zlý zdravotný stav, nedostatok financií na údržbu, ohrozovanie majetku a života osôb...) naozaj opodstatnené ? Aké slovo sa má nechať laickej verejnosti, ktorá zasahuje do procesov a často bráni obnove už prestarnutých stromov v havarijnom stave?
7. Aké sú dôsledky neodbornej starostlivosti a ošetrovania stromoradií v urbanizovanom prostredí ?
8. V čom spočíva práca arboristov pri výsadbe, starostlivosti a udržiavaní alejí a stromoradií na Slovensku ? Aké sú praktické odporúčania pre vlastníkov a správcov zelene ? Rez stromov – nový arboristický štandard atď.
9. Ako vyzerá starostlivosť o aleje a stromoradia v sídlach v ČR a inde v zahraničí ?
10. Ako efektívne spolupracovať pri riešení tejto problematiky v budúcnosti ? Aká je úloha verejnosti pri starostlivosti o stromy, stromoradia či aleje ?

ALEJE A STROMORADIA V KRAJINE

1. Prečo aleje, stromoradia a stromy plnia dôležité krajinnotvorené, estetické funkcie v krajine ? Aké sú ich kultúrno-historické hodnoty a v čom spočíva ich fenomén tvorby krajinného rázu a jedinečnosti?
2. Môžeme aj na Slovensku nájsť príklady výnimočných historických stromoradií a aká je úroveň ich dnešného poznania a ochrany ? Aké historické podklady a dokumenty sa dajú využívať pri ich bádani ?
3. Sú súčasne platné legislatívne normy postačujúce na zachovanie historických alejí a stromoradií na ich pôvodnom mieste a na zabezpečenie kontinuity ich krajinnohistorických hodnôt ? Je potrebná osobitná právna úprava na ochranu stromoradií ?
4. Nie sú stromoradia, ktoré nie sú zaradené do zoznamov do sústavy chránených stromov a stromoradií hodnotné ?

5. Čo je predpokladom zachovania historickej autenticity stromoradií ?
6. Aké sú možnosti ochrany stromoradií z hľadiska pamiatkovej starostlivosti ?
7. Je v praxi dostatočne využívaný štatút miestnych pamätihodností a aké možnosti pre ochranu stromoradií poskytuje ?
8. Je využívaná dostatočne možnosť chrániť aleje a stromoradia podľa zákona o ochrane prírody a krajiny ako chránený krajinný prvok ? Prečo je nedostatočne docenená ekologická hodnota stromoradií ?
9. Sú dostatočne využité územno-plánovacie nástroje na ochranu stromoradií ? Je pre krajinu ako ekologická tak i estetická stabilita dôležitým faktorom ?
10. Je potrebná celospoločenská diskusia k problematike zachovania stromoradií a alejí pozdĺž komunikácií a prípadné prehodnotenie a aktualizovanie v súčasnosti platného Cestného zákona č.135/1964 o pozemných komunikáciách ? Aleje a stromoradia ako sprievodný jav dopravných koridorov, vodných tokov a komunikácií predstavujú reálne riziká a sú skutočným problémom pri dnešnej údržbe komunikácií ?

Komu je seminár určený ?

Seminár je určený najmä zástupcom miestnej samosprávy – miest a obcí, ktoré majú záujem o obnovu a kvalitnú údržbu zelene, ktorá je v ich kompetencii. Seminár je určený aj všetkým záujemcom o záhradnú a krajinnú tvorbu na Slovensku, zástupcom štátnych organizácií a podnikov, vzdelávacích inštitúcií, mimovládnych organizácií ako aj súkromných firiem venujúcich sa danej problematike.

Odborný a organizačný výbor:

Ing. Tamara Reháčková, PhD.(Národný Trust n.o.)

Mgr. Michaela Kubíková (Národný Trust n.o.)

Tomáš Fraňo (ISA Slovensko)

Ing. Zuzana Hudeková, PhD. (ISA Slovensko)

ORGANIZAČNÉ INFORMÁCIE:

Účastnícky poplatok:

Základné vstupné - 10 Euro

Študenti, dôchodcovia, ZŤP osoby, partneri podujatia Víkend otvorených parkov a záhrad - 5 Euro

Účastnícky poplatok je potrebné uhradiť pred podujatím, najlepšie bankovým prevodom na účet číslo: 2627735579/1100 Tatrabanka. Do správy pre príjemateľa uveďte vaše meno. Po dohode s organizátorom podujatia sa dá účastnícky poplatok zaplatiť aj v hotovosti v deň seminára !

Jazyk seminára:

Podujatie bude prebiehať v slovenskom a českom jazyku.

Registrácia:

Na seminár je potrebné nahlásiť svoju účasť najneskôr do 5. júna 2016 na e-mailovej adrese kubikova@nt.sk - je potrebné vyplniť a doručiť priloženú návratku !

Seminár tvorí sprievodný program ku kultúrno-vzdelávaciemu podujatiu – Víkend otvorených parkov a záhrad, o ktorom viacej informácií nájdete na adrese www.vopz.sk